

www.verujem.org

Свети Исак Сирин

Слово 26

О првом степену знања

Када знање следи телесну похоту. оно обједињава следеће видове: богатство, таштину, опрему дома и одећу, телесно спокојство, старање за вербалну мудрост потребну за управљање у овоме свету, мудрост која се обнавља у проналасцима, уметностима и наукама, и све остало чиме бива овенчано тело у овом видљивом свету. А по овим одликама. као што смо казали и разграничили. знање постаје противно вери. Н оно се назива пуким знањем, јер искључује сваку бригу о божанском и због преовладавања тела уноси у ум неразумну немоћ, и читаво старање његово потпуно је управљено ка овоме свету. Ево како себе поима овакво знање: оно је, ван сваке сумње, мислена сила која тајно управља човеком. "божанско" старање што га надзире и потпуно се брине о њему. Зато управљање светом оно не приписује Божијем промислу, већ и његова природна предохрана од несрећа и од многих зала што тајно и јавно прате природу нашу, чине последицом његове властите ревности и његових властитих путева. Овако поима себе мислеће (грч. приближно: "философствујуће") знање. Оно машта да све бива по његовом промишљању; и у томе је сагласно са онима што тврде да ништа не управља овим видљивим светом. Па ипак, оно не може да постоји без непрестане бриге и без страха за тело, и зато га обузимају

малодушност, тута, очајање, страх од демона, бојазан од људи, гласине о разбојницима, приче о умирању, многобрижје у болести, узнемиреност у оскудици и недостатку онога што је потребно, страх од смрти, страх од страдања и злих зверова, и све остало слично овоме, које је налик на море у коме се таласи свакога часа дању и ноћу дижу и нападају на оне што плове, јер овакво знање није кадро да старање о себи себи преноси на Бога у полагању наде и вере у Њега. Због тога у свему што се тиче њега самог оно бива заузето измишљањем средстава и лукавстава. Када начини његових домишљатих изума у једном случају покажу своју немоћ, оно не сагледава тајанствено деловање Промисла у томе, већ се завађа са људима који му праве препреке и који му сеprotиве.

У оном знању засађено је дрво познања добра и зла, које искорењује љубав. Оно истражује и најмање омашке других људи, њихове кривице и немоћи, и ствара код човека расположење да поучава друге, да их опомиње речима, да измишља злоковарна средства и лукавства; оно прибегава и другим поступцима увредљивим по човека. У њему је надменост и гордост, јер свако добро дело присваја себи, уместо да га приписује Богу.

Вера пак дела своја приписује благодати, стога и није у стању да се преузноси, као што је писано: "све могу у Христу Који ми даје моћ" (Фил 4, 13); и још: "не ја, него благодат Божија која је самном" (1. Кор. 15, 10). А како каза блажени Апостол: "Знање надима" (1. Кор. 8,

1), изрекавши то о овоме знању, знању што није зачињено вером у Бога и надањем на Њега. а не о истинском знању. Далеко било!

Истинско знање душу оних што су га задобили усавршава у смирењу, као што је усавршило Мојсија, Давида, Исаију, Петра, Павла и остале Свете који су се удостојили, по мери људске природе, савршеног познања. И у онима што наликују овим Светима знање увек бива захваћено необичним созерцањима, Божанским откровењима, узвишеним созерцавањем духовног, неизрецивим тајнама. и душа њихова у очима њиховим држи за себе да је пепео и прах. Друго пак знање, као што му је и својствено, надима се, јер ходи у тами, ценећи вредност своју у поређењу са земаљским и не знајући да постоји нешто боље од њега. У преузношење бивају увучени сви већ из разлога што пребивају на земљи, што живљење своје мере телесном мером, ослањају се на дела своја и у уму свом не помишљају на несазнајно. Ово их сналази све докле плове овим таласима. Али Свети Божији напредују у славној божанственој добродетељи (врлини), и њихово је дело вишње. и мисао њихова не скреће на бригу о свакојаким изумима и о свету таштине, јер они што у светлости ходе не могу лутати. Из овог разлога сви који су се удаљили од светлости познања Сина Божијег и уклонили од истине ходе по тим путевима. Ово је први ступањ знања, на коме човек иде за телесном похотом. Ово знање ми држимо за рђаво, и сматрамо га противним не само вери, већ и сваком врлиновању.